

Megjelenik hetenként kétszer
szerdán és szombaton

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaújhely
(Vármegyeház II. udv)

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ár:
Negyedévre . . . 2 pengő

Hirdetések:
négyzetcentiméterenként.

Nyitlár
soronként 20 fillér

Telefon:
M. T. I. Kirendeltség és szerkesztőség, kiadóhivatal
109. szám.

FŐSZERKESZTŐ:
Báró MAILLOT NÁNDOR

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. MIZSÁK JÓZSEF

Telefon:
M. T. I. Kirendeltség és szerkesztőség, kiadóhivatal
109. szám.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában,
Amen.

A világ közvéleménye és a kisebbségi kérdés

A Genfben összeült népszövetségi ülés napirendjének középpontjába került a nemzetiségi kisebbségi probléma. A Németbirodalom és az angol fennhatóság alatt élő Kanada vitték a Népszövetség elé a kisebbségi kérdést. Nem minden belső érték nélküli jelenség az, hogy az észak-amerikai Kanada és Németország felfogása találkozott ebben a kérdésben. A német nép, száz milliót meghaladó népi egységével állt az elnyomottak oldalára s a gyönyörű példát követte Kanada, Anglia leghatalmasabb országa. Kanada, nem exotikus hely, amelynek alig lehetne szava a világ ügyeinek intézése körül, hanem az angol-szász faj hatalmi területe, ahol a természettel viaskodó munka világhíreket termel ki, de egyben a polgárisodás problémáját az angol alkotmányosság utmutatása nyomán oldja meg.

Hogy mit köszönhet Európa a német művelődésnek, azt csak a tudományos vizsgálódás fátylafénye világítja be kellőleg s hogy mit köszönhet Amerika az angol-szász térhódításnak, azt csak az tudja felértékelni, aki az angol erő és képesség gigantikus fundamentumaira felépített világrészek szellemi és anyagi életét csodálhatta. Ezért van mérhetetlen jelentősége annak, hogy Európa rendjét veszélyeztető problémák egyikét, a nemzetiségi kisebbségi kérdést Angliával karöltve, Németország hozta szónyegre.

Mindazok, akik a nemzetiségek problémáinak megoldásán fáradoznak, akik elképzelik azt, hogy a kisebbségek ügye békés eszközökkel rendezhető, nagy örömmel üdvözölték a Német Birodalom és Kanada elhatározását. Igaz, hogy a Népszövetség, úgy ahogy ma létét folytatja, nem az a hatalom, amely a megismert igazságot máriholnapra diadalra tudná juttatni, de nem is az a kéz és láb nélküli intézmény, mint amilyenek a Népszövetséget festeni szeretnék. Attól ugyan még messze vagyunk, hogy a kisebbségi kérdés erőszakos kezelőinek meghagyást adhas-

son, de arra már példát adott a Népszövetség, hogy „szelid nyomást” gyakorolt azokra, akik a normális rendet veszélyeztették. Ilyen szelid nyomásnak tulajdonítható a dél-amerikai konfliktus elsimitása s ilyen szelid nyomás hozta közelebb a megoldáshoz a hirhedt optánsper tengeri ki-gyóját.

Ugy érezzük, hogy a német külügyminiszter és Kanada szenátora megéreztek azt, hogy a népkisebbségek ügyét a Népszövetség elé lehet vinni s ez a megérzés onnan származik, mert a világ közvéleménye az elnyomottak pártjára állt. Az elnyomottak elsősorban az újdonsült államok fennhatósága alá kényszerített nemzeti kisebbségek, de elnyomottak azok a legyőzött államok is, amelyek igazságot eddig még a Népszövetségnek nem kereshettek. Stresemann és Dandurand indítványa éppen ezeknél az okoknál fogva magának a Népszövetségnek is jókor jött, mert a világ közvéleménye már-már pálcát kezdett törni a fölött a Népszövetség fölött, amely világproblémát jelentő kérdést, nem mer programjába tüzni. Valamint a fák nem nőnek az égig, ugy-

azonképpen az igazság is, ha csigaháton jár, mégis csak elérkezik a rendeltetési helyére.

A nemzeti kisebbségi kérdés elméleti és gyakorlati tényekből tevődik össze s hogy a világ közvéleménye ez elméleti és gyakorlati tények egész tömkelegét megismerje, ebből a célból volt és van szükség arra, hogy a világ közvéleményét felvilágosítsuk és meggyőzzük arról, hogy minő igazságtalanságok foglaltatnak a békeszerződésben. A világ közvéleménye már az elnyomottak pártjára állt s a Népszövetség most abba a helyzetbe került, hogy a világ közvéleménye részéről éppen olyan szelid nyomásnak van alávetve — hogy a napirendjére tűzött kérdést elintézzék — mint ahogy azokat az államokat helyezi szelid nyomás alá a Népszövetség, amelyek szerződés szerint is kötelezve vannak arra, hogy a népkisebbségek jogait is respektálják.

Konkrét eredményeket nem is vártunk az első tárgyalástól, de érezzük, hogy a világ rokonszenvének mellénk állása, Európa népeinek jogérzéke és Amerika polgári

A „ZEMPLÉN” EREDETI TÁRCÁJA

Pesti levél

Budapest, 1929 március

Az a jovialis nógrádi főszolgabíró, akiről itt szó lesz, már régen a taposott föld alatt hallgatja a fűgyökér csendes növést, de talán jobb is rá nézve így. Mert nagyot változott a világ, amióta elment, olyan nagyot, hogy öröme úgy sem telne benne, de annál több s annál mérhetlenebb keserűsége. Mi lett a járásából? S a vadregényes felsónógrádi hegyek közül hová tűnt a derűs magyar világ, pipafüstös, tarokkpartis, kvaterkás, anekdotás vasárnap délutánjaival s végtelenbe nyuló politikai vitáival? Kik ülnek az ő kedves, derék tótjai nyakán s kik tapodják és uzsorázzák a földet, amelyen egykor az ő vidám lovacskái poroszkáltak s az ő atyai szigora, céltudatos akarata és derült világszemlélete uralkodott?

Bizony jobb, hogy nem láthat fel a rögök alól s nem tudhatja, mi az: Trianon.

A neve? Nem fontos. Tipus volt, te is, ő is, én is, mindnyájan ismertük őt, a melegszívű autokratát, akinek a közigazgatáshoz nem kellett sem paragrafus, sem tudomány, mert vele született, a vérében volt ő a legnagyobb érv, sőt bizonyíték amellett, hogy nem a rendszeren, de az emberen mulik minden. A világosfejű és jóakaratu emberen, aki a rosszból is jót csinál s a jót nem rontja el. A közigazgatási reformra valóban szükség van, parancsolóan és elvitázhatatlanul s a belügyminiszter ur bölcsességéből már utnak is indult, hogy valósággá váljék és új tartalommal töltsse el a mindennapi magyar életet. De a legnagyobb reformot is tönkretethetik az emberek, ha rosszul hajtják végre. Van-e ok aggodalomra? Ugy érezzük, nincs. Kétségtelen, hogy e lázasan lüktető kor a régi

jó táblabíróból is siető, szivtele-nedő, szürkülő, a patriarchális életfelfogástól távolodó s a paragrafusok utvesztőtől görnyedten járó hivatalnoktipust formált, de az is kétségtelen, hogy a magyar köz-igazgatás meg fogja érteni, hogy az új rendszer életadó magvait a régi lélekkel kell elszórnia a magyar ugaron.

De mindez talán nem is tartozik ide. Céлом csak az volt, hogy két derűs, apró történetet mondjak el az egykori nógrádi öregúrról, akit nem is ismertem, de akiről egy búfelejtő éjszakán valamelyik vadszóló indával benőt nógrádi kuriában annyi szivderítő históriát hallottam.

Anekdotának is jó volna, ha — igaz nem volna.

Ugy történt, hogy nagyon om-ladozott-bomladozott már a sz-bányai község háza. Újat szeretett volna építtetni a jegyző, de hát megakadt a jószándéka a képvi-

selőtestületen, amely hallani sem akart az építkezésről. Mit csináljon? Bement a főszolgabírájához és elpanaszolta a dolgot. Az öregúr elgondolkozott s azután így szólt:

— Menjen csak haza békében, jegyző úr. Mához egy hétre hívja össze a képviselőtestületet, az ülésen magam fogok elnökölni. Majd meglátjuk, mit tehetünk.

Eljött az ülés napja s a főszolgabíró csakugyan személyesen megjelent a községben. A derék tótok azonban csak nem akartak kötélnék állni.

— Akkor szavazzunk, — mondotta a főszolgabíró. A szavazást én fogom megkezdeni. Irja csak, jegyző úr. Én B. B., leszavazok először mint I-i főszolgabíró, másodsor mint panyidaróci földbirtokos, harmadszor mint törvényhatósági bizottsági tag, negyedszer mint a I-i kaszinó elnöke, ötödször mint virilista, hatodsor mint s-i házbirtokos, hetedszer miut ennek a képviselőtestületi ülésnek elnöke...

társadalmának igazságérzete úgy tüzte napirendre a nemzeti kisebbségi kérdést, hogy az onnan le nem kerül, amíg

az Európában könnyező 50 milliónyi nemzeti kisebbség emberi és történelmi jogaiba vissza nem helyeztetik.

Kormányrendelet szabta meg a hegyaljai szőlőkölcsönök szétosztásának alapelveit

Reflexiók dr. Buza Béla Nyílt-leveléhez

Dr. Buza Béla aláírásával a Zempléni Ujság 1929. évi 16. számában közzétett és Széll József főispánhoz, mint a Tokaj-Hegyalja kormánybiztosához intézett Nyílt-level-ben foglalt panaszos felszólalásra illetékes helyről a következő felvilágosításokat vettük:

Teljesen igaz van a nyílt-level írójának akkor, amikor azt mondja, hogy a Tokaj-Hegyalja megsegítése tekintetében fokozott mértékben áll ez a közmondás, hogy: *bis dat, qui cito dat*.

Az egész tokajhegyaljai segítőakciónak mindenesetre gyors lebonyolítását, ez akció keretén belül pedig — időrendben legelső sorban — a kölcsönöknek mielőbbi és legsimább mederben leendő folyósítását bizonyára mindnyájan felettébb indokoltnak és óhajtottak tartjuk.

Azonban a lebonyolítás mikéntjére, menetére és ezekből adódó tempójára nézve egyedül csak az lehet döntő, hogy az illetékes állami szervek, melyek a kormánybiztosra nézve szükségképpen kizárólag mérvadók, az eljárás tekintetében milyen feltételeket, módozatokat, illetve szabályokat állapítottak meg a kölcsönök engedélyezése tekintetében.

A kölcsönök szétosztásának alapelveit az ezek tekintetében pontonként részletezett kormányrendelet szabta meg. Ezen kormányrendelet rendelkezéseinek megtar-

tásához a kormánybiztos szigorúan kötve van, annak rendelkezéseinek nemcsak hogy nem teheti magát túl, hanem éppen az a kötelessége, hogy az említett rendelkezéseknek — hivatali lelkiismeretét követve — a legteljesebben eleget tegyen.

Kormányrendelet szabta meg tehát mindazokat az irányelveket, amelyek ez alapon vétettek fel a kormánybiztos által kibocsátott Hirdetménybe. Ez a kormányrendelet pedig — egyebek között — kifejezetten rendelkezik afelől, hogy a kölcsönök jelzálogi bekebelezéssel biztosítottanak, mert azok garanciáját ebben a bekebelezésben és az igénybe vevők személyi meghizhatóságában kívánja látni. Ez a kormányrendelet szabja meg, hogy kölcsönben csak oly birtokosok részesülhetnek, akiknek kérdéses hegyi szőlőjük már az 1914. év előtt is birtokukban volt, végül ugyanez a kormányrendelet mondja ki azt is, hogy kölcsönök, bár pusztulásnak indult, de még termőképességű, illetve helyrehozható állapotban lévő szőlők után engedélyezhetők.

A nyílt-levelét aláírt Buza Béla dr.-nak őnzetlen közéleti munkássága közismert és kétségtelen az is, hogy a jelen tájékoztató közleményre alkalmat adott hírlapi felszólalása is az ő ideális ügyesítményének folyománya, jelen esetben azonban, mikor is, a fent

jelzett tényállás és körülmények el- lenére, kifogásainak mintegy szemrehányásszerű panasza adott kifejezést: tévedett, hiszen a fentiekben ismertetett tényálláson kívül azt is figyelembe kellett volna vennie, hogy a jelen esetben — éppen a Tokajhegyalja sajátos helyzetével indokoltan — az adózók filléreiből eredő közpénzeknek kölcsönsegélyek alakjában való szétosztásáról van szó s ezt a különleges államsegélyt csakis oly eljárás teheti jogosulttá és indokolttá, melynek révén minden egyes fillér tényleg oda kerül, ahol annak felhasználása a segélyezés tulajdonképeni célját: a tokajhegyaljai szőlőkultúra megmentését és így az ország közgazdaságának ez által is részbeni megerősítését a legmegnyugtatóbban biztosíthatja.

A nyílt-levelben foglalt panaszok főként a következő három kérdés körül mozognak: a kölcsönkérvényeknek hiteles telekkönyvi betétkivonatokkal leendő felszerelésére, az 1914. év után szerzett szőlőknek a kölcsönből való kirekesztésére, végül annak a körülménynek a megállapítására vonatkoznak, hogy a kérdéses szőlő adott esetben rászorul-e — s mennyiben — rekonstrukciós kölcsönre?

Ami a kölcsönök fentemlített telekkönyvi biztosításával összefüggő intézkedéseket, nevezetesen a kölcsönkérvényeknek hiteles telekkönyvi betétmásolatokkal való felszerelését illeti, utalni kell arra, hogy a kölcsönök folyósítása előtt elengedhetetlen követelmény a telekkönyvi állapot ismerete s mert a kölcsönök folyósítása első sorban és közvetlen mégis csak a kölcsönigénylők érdekeit szolgálja, így az ő feladatukká kellett tenni azt, hogy a kölcsönfolyósító szervet abba a helyzetbe hozzák, hogy az a kérvényükkel

összefüggő telekkönyvi állapotot megismerje.

A nyílt level felemlíti, hogy a kölcsön folyósításakor egyszerű betekintés útján amugy is meggyőződést lehet arról szerezni, vajjon a közölt telekkönyvi adatok a valóságnak megfelelnek-e? Amde a nyílt level írója a továbbiakban nem tér ki arra, hogy a betekintés mily szervek és mily közegek útján volna eszközölhető, hiszen a kormánybiztoság egyedi hivatali s éppen avégből, hogy a rendelkezésre álló 2,200.000 P-nyi összeg egészében a szőlőkölcsönök céljait szolgálhassa, egy előadón és egykét másoló alkalmazotton kívül nincs is személyzete s így a kérdéses „betekintés” eszközzésére közegei sincsenek.

Ehelyütt nem állhat meg sem egyes előkelő fővárosi nagybankok eljárására, sem az OKH útján a Tokajhegyaljának nyújtott művelési kölcsönök példájára való hivatkozás. Nem állhat meg egyrészt azért, mert hiszen a magánintézetek a sajátjukból eszközlik kihitelezéseiket, míg az állami pénzekből, mint közpénzekből történő kölcsönnyújtások — mint fentebb is mondatott — végeredményben az adózók filléreiből jutnak egyes — bár indokoltan kedvezményezett — magángazdaságok rendelkezésére, másrészt azonban a hivatkozás azért sem állhat meg helyett, mert hogy a magánintézetek kihitelezéseik tekintetében mily szabályokat vagy üzleti elveket állapítanak meg, illetőleg követnek, az teljesen az ő magánügyük és netáni helytelen üzletvezetésük csupán üzleti mérlegükben fogja hatását éreztetni, ami — ha csupán egyes izolált esetekben fordul elő a közgazdaságra nézve jelentékeny befolyással nincs, míg a közpénzekből történő kölcsönnyújtásnál kétségkívül magasabb etikai szempontoknak kell érvé-

nyesülniök, mely etikai szempontok azután a kihitelezésnél követett s az átlagos üzleti eljárásoknál is gondosabb mérlegeléseket és biztosítási intézkedéseket kívánnak meg.

Ami különösen az OKH által nyújtott kölcsönöknél szerepelt ki hitelezési feltételeket és a kölcsönök telekkönyvi biztosításánál követett eljárásokat illeti, ezekre nézve meg kell jegyezni, hogy a kölcsönök úgy az azokat igénybevevő szőlőbirtokosok számát, mint az e célokra rendelkezésre bocsátott kölcsönök teljes összegeit tekintve is, lényegesen kisebb arányúak voltak.

Az egyik ily kölcsön (az u. n. dollárkölcsön) pengő értékben kifejezve mindössze 134.843 P 20 fillért tett ki, mely összeget összesen 45 szőlőbirtokos vette igénybe, a másik ily kölcsön pedig ugyancsak csekély számú kölcsönvevő által igénybevéve cca 600.000 P-t tett ki.

Ez utóbbi kölcsönöknél az eljárás bizonyára azért volt másfajta és egyszerűbb is, mert a kölcsönadó OKH a kihitelezés tekintetében más természetű és tartalmú szabályokat állapított meg, mint amilyeneket az illetékes állami szervek a most szóbanlévő kölcsönök engedélyezése és folyósítása tekintetében megszabtak.

Ez az oka annak is, hogy az OKH által lebonyolított fentemlített kölcsönöknél egyes konkrét esetekben megelégedtek váltói fedezettel, amely mellett a helyi hitel- szövetkezetek igazgatóságának belátására bízott — az igazgatóság tagjainak személyes anyagi felelőssége mellett — egyes esetekben a váltói fedezeten felül a telekkönyvi bekebelezés eszközzése vagy melőzése, úgy hogy a kölcsönt igénybevevők csekély számánál fogva valamely telekkönyvi hatóság székhelyén birtokos kölcsönigénylők telekkönyvi adatait egyszerű telekkönyvi szemlék útján, minden figyelembe jöhető nehézség nélkül megállapíthatók voltak.

Mint fent említett, a segélykölcsönök szétosztása tekintetében felállított amaz alapelv, hogy az 1914. év után szerzett szőlők birtokosai a kölcsönökből általában kirekesztetnek — nem a kormánybiztostól ered, ő ezt a direktívát is a jelzett kormányrendeletből is a köteles Hirdetménybe felvenni s neki, mint kormány szervnek, nem lehet feladata a vet kormányhatóság intézkedéseinek bírálat és diskusszió tárgyává tenni.

Az a körülmény pedig, hogy meg kell vizsgálni, vajjon a kérdéses szőlő adott esetben tényleg rászorul-e s mennyiben a rekonstrukciós kölcsönre, semmi esetre sem tekinthető felesleges munkának, hiszen illetékes helyek állandóan hangoztatták, hogy tokajhegyaljai kivételes viszonyokai indokolt államsegélyezés-

Egy arcizma sem rándult meg, úgy folytatta egészen a tizenötödik szavazatig, amelyet mint a Budapesti Közlöny című hivatalos lap előfizetője adott le. — Ezután így szólt:

— Ez összesen tizenöt szavazat. Felírta, jegyző úr? Most magán a sor.

A jegyző értelmes ember volt, tehát szavazni kezdett. Baj nélkül leadott öt szavazatot, akkor azonban verejtékcsepp jelent meg a homlokán.

— Hammermüller, maga következik, — szólta a fősztolgabiró, aki jól látta, hogy a jegyző leleményességének végeszakadt.

A község derék rendezetlen valásu korcsmárosa előállott és szemhunyorítás nélkül leadott különböző címeteken három szavazatot.

— Elég, — vágott közbe a fősztolgabiró. Hány szavazat az összesen, jegyző úr? Huszonhárom? ... Mindenki kitalálja, hogy a

község képviselőtestülete összesen huszonkét tagból állott. Valamennyien leszavazhattak már a község háza építése ellen, de akkor is kisebbségben maradtak. Győzött a teljes és tökéletes pluralitás, amelyet hazánkban valószínűleg itt alkalmaztak először.

De még hátra volt valami. Hammermüllernek tetszett a dolog és viccelni kezdett:

— Bocsánat, fősztolgabiró úr, nekem még volna egy szavazatom... libamájszállítója vagyok egy bécsi cégnek és...

— Hallgasson, — mordult fel a fősztolgabiró. Az nem jogcim. A törvényt én tudom...

Ez a másik eset sem rossz.

Bíróválasztásra készültek S.-Bányán, mert a régi bíró mandátuma lejárába volt. A jegyző szerette volna, ha az ő emberét, a derék Urbancsok Jánost választják meg, az atyafiak azonban bizonyos Nyemcsok Mihály köré tömörül-

tek s úgy látszott, hogy győzedelmeskedni is fognak. Ez pedig nem lett volna a község érdekében való. Bajában most is a fősztolgabiróhoz fordult, aki ezuttal is megígérte, hogy személyesen elnököl majd a választáson.

Igy is történt. — Atyafiak — kezdte a bíróválasztó közgyűlésen a fősztolgabiró — törvényadta jogomnál fogva három embert jelölök, közülök bármelyiket megválaszthatják. És pedig első helyen jelölöm Nyemcsok Mihályt, második helyen Urbancsok Jánost és a harmadik helyen Zvara Pált.

Az atyafiak elégedett ábrázatot vágtak. Az ő emberüket jelölték első helyen.

— Most pedig meg fog kezdődni a szavazás, — folytatta a fősztolgabiró. E célból elrendelem, hogy a tanácsstermet mindenki hagyja el. De mielőtt kimennének, jól figyeljék meg, amit most mondani fogok. A jelöltek nevét

felírjuk ide az ajtóra, kendtek bejönnek egyenként s leszavaznak arra, akire akarnak. Ha valaki szavazatot kapott a jelöltek közül, annak a neve mellé egy vonalat húzunk. Aki a legtöbb vonalat kapja, az lesz a bíró. Megértették? Jegyző ur, vegyen krétát a kezébe.

Az atyafiak helyeslőleg hűmögtek és kivonultak a teremből. Azután bevonultak egyenként, szavaztak az emberükre s újra kimentek a szobából. A vonal csak akkor került a táblára, amikor a szavazó már kiment, de a másik még nem jött be. Eredmény: főlényesen győzött Urbancsok.

A poénje azonban nem ez a dolognak. A fősztolgabirónak olyan abszolút tekintélye volt, hogy az atyafiak csalafintaságra gondolni sem mertek. Ellenben este a korcsmában egymást verték fejbe, amiért elárulták a Nyemcsok-ügyet. Az öregur ezt tudta

(s. e.)

melyekai szempontok hitelezésnél követelt s üzleti eljárásoknál is mérlegeléseket és biz-
ezkedéseket kívánnak

önösen az OKH által csönöknél szerepelt ki-
ltételeket és a kölcsön-
nyvi biztosításánál kö-
ásokat illeti, ezekre
kell jegyezni, hogy e-
gy az azokat igénybe-
irtokosok számát, mint
a rendelkezésre bocsa-
ók teljes összegeit te-
enyegesen kisebb ará-
k.

ily kölcsön (az u. n.
n) pengő értékben ki-
össze 134 843 P 20
i, mely összeget össze-
birtokos vette igénybe,
kölcsön pedig ugyan-
y számú kölcsönvevő
evéve cca 600.000 P-t

i kölcsönöknél az eljá-
ra azért volt másfajta-
bb is, mert a kölcsön-
a kihitelezés tekintet-
ermészetű és tartalma
állapított meg, mint
az illetékes állami
most szóbanlévő köl-
edélyezése és folyósi-
tében megszabtak.

za annak is, hogy az
ebonyolított fentemlitett
él egyes konkrét ese-
gelégedtek váltói fede-
y mellett a helyi hitel-
ek igazgatóságának be-
zatolt — az igazgatóság
zemélyes anyagi felelős-
t — egyes esetekben a
zetten felül a telekkönyvi
s eszközlése vagy mel-
hogy a kölcsönt igény-
sekély számánál fogva
lekkönyvi hatóság szék-
rtokos kölcsönigénylők
adatai egyszerű telek-
emlék útján, minden
jöheto nehézség nélkül
atók voltak.

t említett, a segély-
szétosztása tekintetében
maz alapelv, hogy az
tán szerzett szőlők bir-
kölcsönökből általában
nek — nem a kormány-
red, ő ezt a direktívát
tt kormányrendeletből
s Hirdetményébe fel-
ki, mint kormány szerv-
lehet feladata a vett
tósági intézkedéseket
diskusszió tárgyává

örülmény pedig, hogy
vizsgálni, vajjon a kér-
s adott esetben tényleg
s mennyiben a re-
s kölcsönre, semmi-
n tekinthető felesleges
hiszen illetékes helyen
hangoztatták, hogy a
jai kivételes viszonyok-
olt államsegélyezésnek

karitativ jellege nem lehet és
éppen ennél fogva, de még azért
is, mert az egész rendelkezésre
álló összeg aránylag nem tulje-
lentékeny: arra kell törekedni,
hogy a szétosztásnál a közismert
gazdasági főelv — a lex minimi
— megtartassék: vagyis minden
fillér kölcsön lehetőleg oda ke-
rüljön, ahol azzal a legnagyobb
előny, t. i. a rekonstrukciós cél
minél teljesebb elérése a legjob-
ban biztosítottnak látszik. Ezt ki-
vánja egyébként a kölcsönöknél
a nyílt levél írója által hangozta-
tott „injekciós” jellege is, miből
folyik, hogy az injekciós anyagot
oly helyen és oly mértékben kell
alkalmazni, ahol a szív működése
a leghatékonyabban élénkíthető.

Az utóbbi időkben különben
is divatos szólamná vált a „bü-
rokratizmusnak” és az „adminisz-
tráció szövevényeinek” kipellen-
gézése, ami azonban indokolt
csak akkor lehet, ha a hivatali
alakítások az eleven élettől eltá-

volodó aktagyártással fajulnak, de
nem állhat meg ilyen vád olyankor,
amikor — főként közpénzek fo-
lyósítása és biztosítása körül a hi-
vatalos eljárásban bizonyos olyan
formák állítanak fel és tartanak
szem előtt, amelyekkel a feltétel-
nél kötelező lelkiismeretességnek,
óvatosságnak és rendnek megtar-
tása céloztatik.

Az elmondottakhoz még csak
azt kell hozzá tenni, hogy a köl-
csönök bélyeg-, illetve illetékmen-
tesítése ügyében a kormánybiztos
illetékes helyen előterjesztéssel élt
és kilátás van arra, hogy a kérdés
rövidesen törvényhozási uton fog
rendeztetni, mely esetben az ed-
dig már lerovott illetékek vissza-
terítésének sem lenne akadálya.

Ami pedig a helyi bizottságok
által benyújtott javaslatok, illetve
kérvényeknek pótlások végett való
visszaküldését illeti, éppen folyó
hó 4-én a kormánybiztos elnök-
lete alatt értekezlet volt a helyi
bizottsági elnököknek, valamint a

községi jegyzőknek bevonásával,
mely alkalommal e szervek élő-
szóval közvetlenül is ki lettek
oktatva teendőik gyors és pontos
ellátására nézve.

A SINGER VARRÓGÉPEK
MÉRS A LEGJOBBAK!

**A földmivvelésügyi miniszter
szakértővel vizsgálattja meg
a sátoraljaujhelyi vágóhidat**

Ismeretes, hogy a belügyminisz-
térium még elvben sem engedé-
lyezte azokat a kölcsöntárgyaláso-
kat, melyeket Sátoraljaujhely vá-
ros'uj vágóhid felépítése, hűtő és
jéggyárral való felszerelése érde-
kében kívánt megindítani egy
hosszulejárta kölcsön felvételére
vonatkozólag.

A miniszter határozatát azzal
indokolta, hogy a város által az
utolsó években felvett Speyer és
függő kölcsönök Ujhely teherbírási
képességét annyira kimerítették,
hogy a fent jelzett építkezésekre
szükséges 430.000 pengő további
kölcsön terheit már nem bírnia el.

Bernáth Aladár alispán azonban
mérlegelven azokat a rendkívüli
fontos közérdekeket, melyek egy
korszerű vágóhid felépítéséhez és
felszereléséhez fűződnek, felterjesz-
tést intézett az ügy reszortminisz-
teréhez, a földmivvelésügyi minisz-
terhez, melyben azt kérte, hogy a
miniszter szakértővel vizsgálta
meg a sátoraljaujhelyi vágóhidat s
megállapítván szakértőjével e
közintézmény tarthatatlan, ósdi és
elavult állapotát, pártolja a város
kölcsön iránti kérelmét, annál is
inkább, mert az alispán felterjesz-
tésében összegszerűen kimutatott
adatok szerint a vágóhid, jéggyár
és hűtő bevételei teljes összegük-
ben fedeznék az építkezés amor-
tizációját.

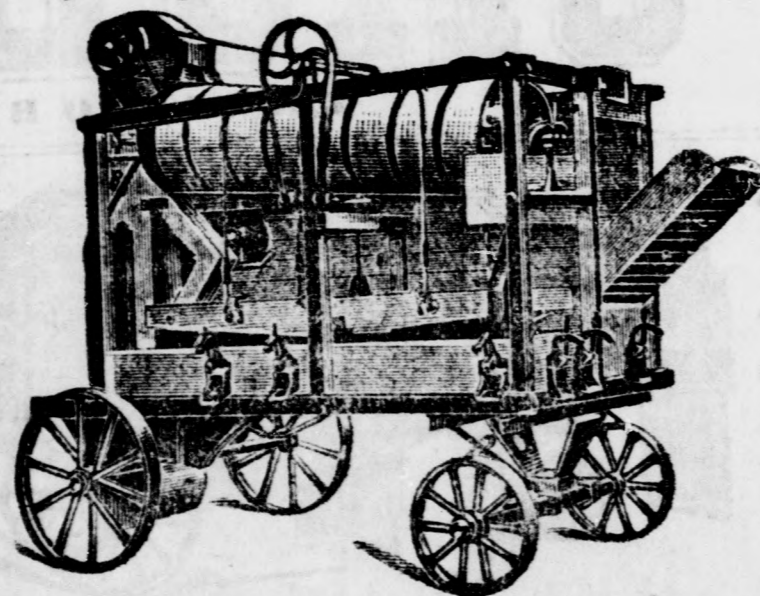
HIZLALT PONTY

husvételre előnyös áron megrendelhető a
**Magyar Köztisztviselők Fogyasztási-,
Termelő- és Értékesítő Szövetkezete**
sátoraljaujhelyi árudájában

Telefonszám: 172.

„GAZDASÁGI”

vetőmagtisztító- és kiválasztógép
az összes gabonaféléket, hüvelyes és kerti magvakat,
fajsulyra, nagyságra és csiraképességre osztályozza.

A Földmivvelésügyi Minisztérium a **vetőmag-
kiválasztás fontosságára** való tekintettel
alkalmi egyesületek, gazdakörök, községi
előjáróságok vásárlásainál **33 1/3%-al**
hozzájárul a vételárhoz.

A gép ára . . . . . P 4500
le állami hozzájárulás . . . . . P 1500
a vevő fizet . . . . . P 3000

Zörleszthető 3 idény alatt 8% kamattal!

Kérjen árjegyzéket és leírást:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Rt. Budapest

Gyár és igazgatóság: VI., Váci-ut 19. szám. — Városi telep: VI., Vilmos császár-ut 65.
Kerületi képviselő: Wirschafter és Társa Sátoraljaujhely.

**Budapesti
Nemzetközi**

Vásár

1929 május 4-től—13-ig

**A magyar ipar
egységes bemutatója.**

**50%-os
utazási kedvezmény!**

Részletes felvilágosítás és vásáriga-
zolvány kapható Budapesten: a
Vásáriródnál, V., Alkotmány-u. 8.

**Sátoraljaujhelyen:
az Ipartestület Elnökségénél.**
(A vásárigazolvány ára 3 P 20 fill.)

Bernáth Aladár alispán felter-
jesztése és közbenjárása teljes si-
kerrel járt, amennyiben a földmi-
velésügyi minisztérium szakértője,
dr. Balázs kerületi főfelügyelő a
ma déli gyorsvonattal máris váro-
sunkba érkezett s Bernáth Aladár
alispán, a polgármester, a törvény-
hatósági és városi állatorvos kísé-
retében felülvizsgálta a vágóhidat
s személyesen győződhetett meg
az ott uralgó tarthatatlan állapo-
tokról.

Kétségtelen, hogy az ilyen-
informált földmivvelésügyi miniszter
eredményesen fog közbenjárni a
belügy- és pénzügyminisztereknél
s a város mégis csak felveheti a
kölcsöntárgyalásokat.

A város egyik mindennél előbb-
revaló beruházási programjától
lévén szó, megnyugtathatja a kö-
zönséget, hogy illetékes helyen
nagy gondot fordítanak e modern
közegészségügyi és közérdekű in-
tézmény létesítésének feltételeire

H I R E K

— **Meghívás a központi
bizottságba.** Széll József főis-
pán, kormánybiztos, a tokajhegy-
aljai szőlőkölcsönöket véleményező
központi bizottságba a Zemplén-
vármegyei Gazdasági Egyesület
előterjesztésére az érdekeltség so-
raiból: báró Waldott Kelemen
tolcsvai, Gecsey Lajos r. kat. plé-
bános olaszliszkai és Illésházy
Endre kir. g. tanácsos, egyesületi
titkár ujhelyi lakosokat hívta meg.

— **Beosztás.** A belügyminisz-
ter gróf Sternberger Antal nyug-
állományú századost a sátoralja-
ujhelyi m. kir. Nemzeti Munka-
védelmi hivatalhoz előadónak osz-
totta be.

— **A Mész ez évi haza-
fias ünnepségét** t. hó 14-én
d. u. 6 órakor tartja a vármegye-
háza nagytermében.

— **A Mansz márciusi tea-délutánját** 6-án tartotta meg a Nemzeti Kaszinóban, amely alkalommal **bdó dr. Waldott Frigyesné Mária Alice** kir. hercegnő is megjelent, hogy meghallgassa **Winkler János** kir. gazdasági tanácsos előadását a baromfitenyésztésről. A kir. fenséget s az előadót **dr. Abraham Gerő** főtitkár üdvözölte s az értékes előadás után ugyancsak ő köszönte meg a kir. fenségnek, hogy hölgyeink részére lehetővé tette e hasznos és nemzetgazdasági, gyakorlati célt szolgáló előadás megtartását. Az előadást a szokásos tea követte, melynek bevételét a **Mansz** jótékony céljait szolgálta.

— **A Reálgimnázium hirdetménye.** Akik a tanév végén gimnáziumi érettségét akarnak szerezni, valamennyi középiskolai (I. —VII. oszt.) bizonyítványukkal, esetleg azok másodlataival, továbbá születési anyakönyvi kivonatukkal legkésőbb március hó 15-ig jelentkezzenek a VIII. oszt. főnökénél. **Az igazgatóság.**

— **Gazdasági cselédek bejelentése.** A városi adóhivatal felhívja mindazokat, akik gazdasági cselédeket tartanak, hogy az Országos Gazdasági Munkáspénztárt megillető fejenkénti 1 P 44 fillér összeget legkésőbb f. hó 31-ig fizessék be. A hozzájárulási díjnak az előírt időben való be nem fizetése esetén balesetből kifolyólag a pénztár segélye nem követelhető és a munkaadó a teljes kárért a sérült gazdasági cselédnek, illetőleg jogutódainak felelősséggel tartozik. Felhívják továbbá azon mezőgazdákat, szőlőbirtokosokat, akik idénymunkásokat summásokat alkalmaznak hogy azokat a szolgálat megkezdésének napjától számított 15 nap alatt a városi adó hivatalnál jeleljék be és a hozzájárulási díjat fizessék be. Ennek elmulasztása esetén a munkaadóra szavatosságánál fogva esetleges baleset esetén súlyos anyagi teher hárulhat és ezen felül kihágási eljárást is von maga után.

— **Teljes forgalom a cseh vasutakon.** A cseh-szlovák államvasutaktól távbeszélőn vett értesítés szerint f. hó 11-étől kezdve a február 15-én lemondott összes személyszállító vonatok rendszeren közlekednek.

— **Szerencsétlenség a hercegi kúti kőbányában.** Csütörtök délelőtt súlyos kimenetelű szerencsétlenség történt a hercegi kúti kőbányában, ahol egy sziklaréteg megindult és maga alá temette **Stumpf Antal** 25 éves munkást. A mentőautó szállította be a sátoraljaujhelyi Erzsébet kórházba, ahol néhány órai kínos szenvedés után meghalt.

Legszébben fest,
tisztít
ösv. Rahovszky Sándorné helmfestő
Bercsényi uca 5. szám

— **Egy pofonért egy havi fogház.** Sajóhidvég községben a községi bíró utasította ifj. Tóczik Imre napszámost, hogy a gátmunkánál vegyen részt. A napszámos egy arculütéssel és rágalmazással válaszolt. A törvénytörő **Fejes** tanácsa a pofozkodó napszámost egy havi fogházra ítélte.

— **A Színházi Élet** legújabb száma újabb érdekes gyönyörű képanyagot és érdekes cikkeket közöl **Simon Böskéről**. Rengeteg érdekes cikket, képet közöl **Incze Sándor** népszerű hetilapja, amelynek e heti darabmelléklete **Gárdonyi—Emőd—Török „Ida regénye”** című nagyszerű új szindarabja. Előfizetési díj 10 pengő, kiadóhivatal: Budapest, VII., Erzsébet körút 29.

— **Ne piacon vásároljon gyümölcsöt,** mert drága lehet a meglepetés ha a piaci fa termőre fordul. **Unghváry József** faiskolaja Cegléd. Oktató nagy árjegyzék.

— **Börtön egy diák kirablásáért,** Mult hó 7-én Tokaj közelében kirabolták **Csikai Mihály** 14 éves diákot, akitől támadója másfél pengőt és egy pár keztyűt vett el. A bíróság a diák kirablásáért **Balogh Balázs** balsai cigányt egy évi börtönre ítélte.

— **Tűz a határszélen.** Csütörtök déli 1 órakor a ronypart határszélen, a **Thaly Kalmán** uccában tűz ütött ki **Wagner Mózes** kereskedő házában tetőzetén. A tűzoltóság a legrövidebb idő alatt érkezett a tűzszínhelyére és félórás munka után teljesen lokalizálta azt.

Szép háló, ebédlő és konyha berendezés igen olcsón sürgősen eladó.

Cím a kiadóban.

NEM TRÜKK. VALÓSÁG!

Meleg, barátságos, tisztla

Bőséges izletes házi

engedményt kap Ön mint ezen lap előfizetője

BUDAPESTEN a
Park-Nagyszállóban
VIII., Baross-tér 10.

SINGER
varrógépek
mégis a legjobb!
KAPHATÓ:
SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
Sátoraljaujhely
Bátkői uca 10

Nyomdahelyiségünk

Vármegyeház II-ik udvar
első emelet.

CSODA TERMÉSE LESZ!

TELI PERMETEZÉS ENDA
RÜGYFAKADÁS ELŐT SZULFAROL
VIRAGZÁS UTAN TÚTOKIL
CHINOIN

Chinoin gyártmányu
faápolási szerek
gyári áron.

Közvetlen importált szép

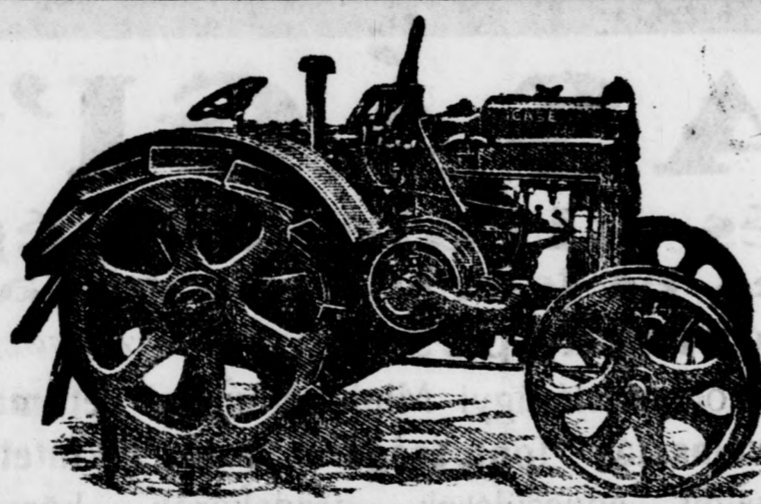
RAFFIA

a legolcsóbb áron beszerezhető
és fix áron előjegyezhető.

Philips Anódpótló,
kis és nagy töltő raktár

BEHYNA TESTVÉREK

vas-, fűszer- és műszaki üzletében
Sátoraljaujhely.

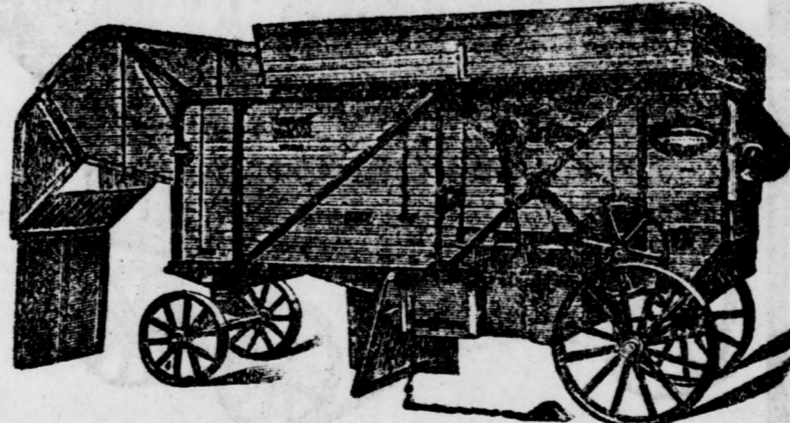

Erő, tartósság és üzembiztonság
jellemezik a

CASE
TRAKTOR.

Acélkeretes, golyóscsapágyas kivitel,
nagy rázó és tisztítófelület,

szétszedhető dobkosár,
nagy teljesítmény, szemvesztés nélküli cséplés a
„GAZDASÁGI” cséplőgép
jellegzetes kellekei

Ajánlattal és felvilágosítással szolgál:

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T. BUDAPEST

Gyár és igazgatóság: VI., Váci-ut 19. — Városi eladási telep: VI., Vilmos császár-ut 65. sz.
Kerületi képviselő: **Wirtschaftler és Társa** Sátoraljaujhely.